

REFERAT Digitaliserings- og Teknologiudvalget d. 10-08-2022

Mødedato Onsdag d. 10. august 2022 kl. 17:00

Mødested Mødecenter A, Lokale 5 på Ballerup Rådhus

Mødedeltagere Amanda Geisler Berglund, Jens Kjellerup Hansen (digitaliseringschef), Eik Møller (kommunaldirektør), Morten Andersson (A), Özcan Kizilkaya (A) (Afbud), Taner Genc (F) (Afbud), Mikael Wandel (V), Sandra Marsenic (A) (Afbud), Allan Kristensen (C), Johan Müller (A) (1. viceborgmester)

Indholdsfortegnelse

Meddelelser.....	3
GDPR og reguleringen af data.....	4
Status og fremtidsudsigter på arbejdet med velfærdsteknologi.....	6
Temaer for Digitaliserings- og Teknologiudvalget for 2023.....	8
Lukket: LUKKET Status for it-mæssig understøttelse af Kommunalbestyrelsen.....	9
Eventuelt.....	10
Godkendelse af referat (underskriftside).....	11

Punkt 1: Meddelelser

00.01.00-P35-107-22

1. I en sag om brug af Chromebooks i Helsingør Kommune udtaler Datatilsynet alvorlig kritik og nedlægger forbud mod overførsel til tredjelande og mod brugen af Google Workspace. Afgørelsen kommer efter, at Datatilsynet tilbage i september 2021 gav Helsingør Kommune et påbud om at foretage en risikovurdering af kommunens behandlinger af personoplysninger i folkeskolen ved brug af Chromebooks og Workspace.

Datatilsynet har gennem længere tid haft fokus på brugen af Chromebooks og Google Workspace (tidligere G Suite for Education) i kommunerne og har flere uafsluttede sager i flere kommuner, herunder i Ballerup Kommune. Brugen er udbredt på landsplan, men den konkrete sag omhandler kun Helsingør Kommune. Datatilsynet forventer, at kommuner, der benytter samme behandlingskonstruktion, selv tager relevante skridt på baggrund af afgørelsen.

Ballerup Kommune udarbejdede i 2019 en konsekvensanalyse (DPIA = Data Protection Impact Assessment) for brugen af G Suite for Education, lige som vi har indgået en databehandleraftale med Google Danmark. Konsekvensanalysen er opdateret i januar 2021. Ballerup Kommune er i proces med at gennemgå dokumentationen for at sikre, at reglerne for anvendelse samt aftalen med Google fortsat er indenfor lovens rammer i lyset af den nye afgørelse. Ballerup Kommune holder løbende øje med Datatilsynets udmeldinger og afgørelser mhp. at sikre kommunens compliance.

2. GDPR-handleplan 2022/23 er klar og forelægges Digitaliserings- og Teknologiudvalget til orientering.

Bilag

2 Bilag, heraf 1 anbefales.

Beslutning

Taget til efterretning

Bilag

ANBEFALES GDPR-handleplan 2022/23 kortform

Notat GDPR Handleplan 2022/23

Afbud Sandra Marsenic (A), Taner Genc (F), Özcan Kizilkaya (A)

Punkt 2: GDPR og reguleringen af data

Indhold

Sammendrag

Denne sag omhandler GDPR i et bredt perspektiv for at give en orientering, som kan danne fundament for drøftelser af dataregulering. Sagen opridses de væsentlige årsager og principper bag EUs databeskyttelsesforordning (GDPR), samt afledte problemstillinger og konsekvenser med indflydelse på Ballerup Kommune, herunder særligt problematikken omkring brugen af cloud-services.

Baggrund

GDPR (General Data Protection Regulation), eller på dansk databeskyttelsesforordningen, er en EU-forordning, som blev vedtaget i 2016 trådte endeligt i kraft i 2018 efter en implementeringsperiode. Forordningen er udmøntet i dansk lovgivning i Databeskyttelsesloven. Databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven har erstattet persondataloven, som tidligere regulerede data i Danmark. Den nye lovgivning har stillet nye krav til hvordan dataansvarlige og databehandlere håndterer de data, de bruger, bl.a. inden for dokumentation og sikkerhed.

I juli 2020 kom EU domstolen med en afgørelse i den såkaldte "Schrems-II-sag" mellem den schweiziske dataaktivist Maximilian Schrems og det irske datatilsyn. Sagen omhandlede konkret Facebooks indsamling og overførsel af brugeres persondata til USA, men principielt handlede sagen om ulovlige tredjelandsoverførsler, dvs. overførsler af persondata om EU-borgere til et land uden for EU, som ikke kan sikre den samme beskyttelse af persondata, som under GDPR. EU-domstolen slog i sin afgørelse fast, at USA skal regnes for et "usikkert" 3.-land, samt at den aftale, kaldet "privacy shield", som hidtil havde fungeret som overførselsgrundlag er ulovlig.

Sagsfremstilling

GDPR er sat i verden for at regulere indsamlingen, brugen og delingen af persondata. Loven blev udformet i kølvandet på store teknologiske forandringer, som har muliggjort opbevaring og analyse af store mængder data, og gjort overførsel af data på tværs af landegrænser ikke blot muligt, men almindeligt. Den tidligere lovgivning på området var fra 1995 og der var en udbredt forståelse af, at den ikke længere kunne svare på de moderne problemstillinger, som Internettet skabte.

Disse problemstillinger blev især sat på spidsen i de store data-skandaler i starten af årtusindet, såsom WikiLeaks (2006) og whistle bloweren Edward Snowden, som afslørede USAs efterretningstjenesters stort set ubegrænsede adgang til overvågning af borgere i og uden for USA (2013). Disse offentlige skandaler synliggjorde de nye former for masseovervågning og misbrug, den nye teknologi muliggjorde og intensiverede presset for at få opdateret lovgivningen på området.

GDPR beskytter retten til privatliv, som er nedfældet i det europæiske menneskerettighedscharter fra 1950. Udover beskyttelsen af privatliv skal GDPR også ses i lyset af den europæiske strategi for europæisk integration og harmonisering af lovgivning inden for EU. GDPR er en ud af flere lovgivninger, som harmoniserer regler for EU-medlemslande med henblik på at skabe et "Single Digital Market", som skal forenkle og muliggøre samhandel inden for EUs grænser.

GDPR tilgodeser dermed både sikkerhedspolitiske, menneskeretlige og kommercielle hensyn til markedet inden for EU. Lovgivningen er en del af flere andre lovpakker, som regulerer Internettet og tech-virksomheder. Der er to nye lovpakker på vej fra EU, der har til hensigt at regulere tech-virksomheder, Digital Markets Act (DMA) og Digital Service Act (DSA), som forventes at træde delvist i kraft i foråret 2023. Lovpakkerne er målrettet tech-giganterne og skal sikre bedre konkurrencemuligheder.

Principperne i GDPR

Forordningen opstiller regler for, hvornår og hvordan persondata må bruges og tildeler den registrerede en række rettigheder, som beskytter dem imod misbrug og kompromittering. Derudover opstiller GDPR en forvaltningsstruktur, som skal sikre kontrol med dataansvarlige og -behandlere samt beskytte de registreredes rettigheder. Reglerne i GDPR kan inddeles i følgende principper:

1. Lovlighed og transparens: Formålsbegrænsning, dataminimering og opbevaringsbegrænsning skal sikre, at data kun bruges til lovlige formål, som de er indhentet til. Dermed sikres transparens omkring, hvordan data bruges. Det er fx ikke lovligt at indsamle data til ét formål og senere bruge dem til et andet eller sælge data videre til en anden aktør, uden at dette eksplicit blev oplyst ved indsamlingen.

2. Rettigheder: Den registrerede har en række rettigheder, bl.a. retten til berigtigelse, indsigt, sletning og dataportabilitet. Derfor er det vigtigt at den dataansvarlige løfter sin "oplysningspligt", som er pligten til at oplyse registrerede om deres rettigheder, da dette er en forudsætning for, at den registrerede kan vælge at gøre brug af dem.
3. Kontrolmuligheder: kontrol eller i GDPR-sprog "ansvarlighed" (accountability) er et af de helt centrale principper i GDPR. Ansvarlighed går ud på, at der er opstillet en kontrolstruktur med intern kontrol (i form af dokumentation), ekstern kontrol (et datatilsyn), og klagemuligheder (i sidste instans den europæiske domstol). Iht. GDPR skal den dataansvarlige ikke blot overholde loven men også kunne *dokumentere*, at loven overholdes.

Konsekvenser: Schrems-II-dommen og Ballerup Kommune:

Den såkaldte Schrems-II-dom er en af de mest markante domme inden for GDPR de seneste år. I sin kerne handler sagen om at sikre EU-borgere fra ulovlig overvågning. Dommen slog fast, at USA skal betragtes som et "usikkert tredjeland". Det betyder, at EU-domstolen har vurderet, at USAs beskyttelse af persondata ikke står mål med den beskyttelse, som EU-borgere har ret til iht. GDPR. Ifølge amerikansk lovgivning kan de amerikanske efterretningstjenester bede om at få udleveret data fra amerikanske virksomheder, uanset om data opbevares i eller uden for USA, og uden at registrerede informeres om overvågningen. Samtidig har EU-borgere ikke adgang til at håndhæve deres rettigheder. Disse forhold til sammen underminerer principperne om transparens, formålsbegrænsning, de registreredes rettigheder og kontrol.

Afgørelsen har haft vidtrækkende konsekvenser for dataansvarlige og databehandlere. Det skyldes især, at USA er hjemland for en række af de største udbydere af cloud-services, såsom Amazon, Microsoft og IBM, som bliver problematiske at benytte til behandling af persondata. Dette har affødt debat om mulighederne for at mindske risikoen for overvågning ved hjælp af juridiske, organisatoriske eller teknologiske midler. Selvom udviklingen går i retning af flere alternativer og bedre former for kryptering, er problemet langt fra løst.

For Ballerup kommune har afgørelsen betydet, at der bruges ressourcer på at kortlægge tredjelandsoverførsler, som kan ske brugen af via databehandlere og underdatabehandlere og udarbejde exit-planer for de tjenester, som er problematiske. Dette er en stor opgave med indflydelse på mulighederne inden for velfærdsteknologi og digitalisering generelt.

GDPR-konsulent Amanda Berglund deltager til behandling af punktet.

Økonomiske konsekvenser og finansiering

Ingen økonomiske konsekvenser

Bilag

0 bilag.

Beslutningen træffes af

Digitaliserings- og Teknologiuudvalget

Indstilling

Center for Politik og Organisation indstiller, at

1. Præsentationen drøftes.

Beslutning

Sagen blev drøftet

Afbud Sandra Marsenic (A), Taner Genc (F), Özcan Kizilkaya (A)

Punkt 3: Status og fremtidsudsigter på arbejdet med velfærdsteknologi

27.36.06-G01-1-22

Tidligere behandling

Indhold

Sammendrag

Velfærdsteknologi skaber mange nye muligheder, men også udfordringer, særligt i forhold til højere krav til datasikkerhed, som udfordrer mindre leverandører. Denne sag giver en orientering om status og fremtidsudsigter for de velfærdsteknologier, der afprøves og anvendes i Center for Voksne og Sundhed, samt det notat, som danner retning for arbejdet med velfærdsteknologi.

Der stilles et forslag om inspirationstur rundt på enhederne i Center for Voksne og Sundhed for at høre om, hvordan medarbejdere benytter velfærdsteknologi i praksis.

Baggrund

Hvert år gives en status på arbejdet med velfærdsteknologi til Socialudvalget og Sundheds- og Ældreudvalget. Derefter gives en orientering til Handicaprådet, Seniorrådet og Digitaliserings- og Teknologiudvalget.

Sagsfremstilling

I 2021 har der været fokus på at skalere og kvalificere nuværende projekter. Eksempelvis projektet Digirehab – træning i eget hjem i hjemmeplejen og tablets til medicinregistrering på Bybjergvej. Der er blevet brugt ressourcer på at vedligeholde og holde gang i de velfærdsteknologier, der er implementeret. Der er brugt tid på implementering af nye IT-systemer, eksempelvis på pensionsområdet. Et fokusområde, og en ny udfordring for afprøvninger af nye velfærdsteknologier, har været i forhold til nye og højere krav til datasikkerhed.

Datasikkerheden prioriteres højt i Ballerup Kommune. Den forhøjede datasikkerhed har bremset mulige samarbejder med især mindre leverandører, da flere af disse leverandører ikke kan leve op til de nye krav. På nationalt plan er implementeringen af Telemedicin til borgere med Kronisk Obstruktiv Lungesygdom (KOL) blevet udsat igen, da leverandøren endnu ikke kan levere en løsning, der lever op til kravene i udbuddet. Det forventes, at Telemedicin KOL kan starte i 2022.

Bilag 1 indeholder en oversigt, der beskriver formål og status på velfærdsteknologiske indsatser i Center for Voksne og Sundhed. Oversigten er opdelt i fire kategorier, som er: 1) projekter, 2) projekter under implementering, 3= implementerede teknologier og 4) eksempler på tidligere afprøvede teknologier. Oversigten indeholder ikke de teknologier, som er under vurdering for mulig afprøvning, fx Helpii, som er en IT-plattform for forebyggelse. Traditionelle hjælpemidler, der visiteres efter individuelle vurderinger, og mindre hjælpemidler der benyttes, er ikke inkluderet i oversigten.

Et projekt, som prioriteres højt i 2022, er døgnrytmelys, som er opsat på fællesområderne på 1. sal og 2. sal på Plejehjemmet Lundehaven i sommeren 2022. Socialudvalget og Sundheds- og Ældreudvalget skal i juni 2023 tage stilling til, om døgnrytmelys skal udbredes til bosteder og plejehjem på baggrund af resultaterne.

Prioritering af arbejdet med velfærdsteknologi og innovation

I 2021 blev notatet om prioriteringer af arbejdet med velfærdsteknologi og innovation opdateret og godkendt i Social- og Sundhedsudvalget (se bilag 2). Den væsentligste opdatering er den bredere formulering af velfærdsteknologi, som indeholder digitalisering, innovation og hjælpemidler. Derudover beskriver notatet, hvordan tilgangen og prioriteringen er, i forhold til hvilke teknologier, der afprøves og implementeres.

Det er vigtigt at fremhæve, at velfærdsteknologi er et middel, der skal understøtte kerneopgaven, eksempelvis det nære sundhedsvæsen og rehabilitering. Teknologien er ikke et mål i sig selv. Center for Voksne og Sundhed har i flere projekter erfaret, at velfærdsteknologien så meget spændende ud, men det viste sig at være svært at tilpasse praksis til teknologien eller teknologien til praksis. Ved eksempelvis skærmbesøg har erfaringen indtil videre været, at det har været svært at tilpasse økonomi, arbejds gange og ydelse, så det gav værdi for et større antal borgere.

Et andet vigtigt fokus i tilgangen er, at de teknologier, der afprøves i Ballerup Kommune, som udgangspunkt er baseret på afprøvninger og evalueringer fra andre kommuner i Danmark. Der har i flere omgange været samarbejde med uddannelsesinstitutioner og innovationsvirksomheder. Der har fx været et samarbejde med Danmarks Tekniske Universitet (DTU) i Ballerup, hvor der blandt andet har været studerende, som udviklede en app, som borgerne på

plejehjemmene kunne bruge til at vælge, hvilken mad de ønskede. Center for Voksne og Sundhed har haft en nyuddannet fra DTU-Ballerup i en løntilskudsstilling, og der har været flere studerende til praktiksamtaler.

Fremtidige tendenser kan deles op i 3 dele; Den ene del er hvad der kommer som krav fra offentlige instanser, fx inden for Telemedicin. Den anden del er hvad borgerne kan vejledes til at indkøbe selv, fx robotstøvsugere og andre hjælpemidler. Den tredje del handler om kommunens egen strategi for at investere, afprøve og implementere. Implementering handler om organisering og serviceniveau. En stor udfordring for den fremtidige afprøvning og implementering er de nye regler i forhold til opbevaring af data. Mange leverandører benytter ofte underleverandører, som benytter cloud-services fra USA. Det betyder ofte, at vi ikke lovligt kan afprøve løsninger fra disse leverandører.

Forslag om velfærdsteknologisk rundtur i Ballerup Kommune

Social- og Sundhedsudvalget har i foregående valgperioder været på en velfærdsteknologisk rundtur i Ballerup Kommune. Dette for at høre medarbejdere, borgere og ledere om deres konkrete brug af velfærdsteknologier, og om hvilke overvejelser, de har. På denne velfærdsteknologiske rundtur har udvalget også inviteret Handicaprådet og Seniorrådet.

I bilag 3 er et udkast til, hvordan en velfærdsteknologiske rundtur kunne se ud, gerne i efteråret 2022. Følgende udvalg og råd inviteres med; Socialudvalget, Ældre- og Sundhedsudvalget, Handicaprådet, Seniorrådet og Digitaliserings- og Teknologirådet.

Velfærdsteknologi-koordinator fra Center for Voksne og Sundhed, Niels Kisku, deltager under behandlingen af punktet.

Økonomiske konsekvenser og finansiering

Ingen økonomiske konsekvenser

Bilag

4 bilag, heraf 4 anbefales

Beslutningen træffes af

Digitaliserings- og Teknologiuudvalget

Indstilling

Center for Politik og Organisation findstiller, at

1. Status på velfærdsteknologi tages til efterretning.
2. Prioritering af arbejdet med velfærdsteknologi og innovation tages til efterretning.
3. Forslag om velfærdsteknologisk rundtur i Ballerup Kommune drøftes

Beslutning

Taget til efterretning

Bilag

ANBEFALES Bilag 1 Oversigt Velfærdsteknologi 2022

ANBEFALES Bilag 2 Prioritering af arbejdet med velfærdsteknologi og innovation 2021-2024

ANBEFALES Bilag 3 Udkast program for bustur for at se velfærdsteknologi i Ballerup Kommune

ANBEFALES Endelig afrapportering Social- og Sundhedsudvalgets studietur 2020

Afbud Sandra Marsenic (A), Taner Genc (F), Özcan Kizilkaya (A)

Punkt 4: Temaer for Digitaliserings- og Teknologiudvalget for 2023

00.22.04-P24-5-22

Indhold

Sammendrag

Temaer for Digitaliserings- og Teknologiudvalgets arbejde i 2023 skal planlægges. Det skal derfor drøftes, hvilke digitale temaer og problemstillinger, der har størst relevant for udvalgets kommende arbejde med henblik på, at der foretages en prioritering af temaerne. På baggrund af denne prioritering vil administrationen udarbejde en plan for 2023.

Baggrund

Digitaliserings- og Teknologiudvalget skal beskæftige sig med digitalisering på en måde, som opfylder kommissoriet for udvalget. Udvalget indgår i dialog med omverdenen og oparbejder viden om digitalisering med udsyn til, hvad der er på spil i disse dagsordener.

Sagsfremstilling

I Kommissoriet for Digitaliserings- og Teknologiudvalget står, at "udvalget rådgiver og indstiller til Økonomiudvalget og relevante fagudvalg i sager, der vedrører digitalisering og teknologi". Derudover skal udvalget "drøfte strategier og politikker, der omhandler digitalisering, samt oparbejde viden og forståelse for områdets potentialer og udfordringer." I 2022 beskæftiger udvalget sig bl.a. med temaer om informationssikkerhedspolitik for Ballerup kommune, databeskyttelse, velfærdsteknologi og dataetik.

Følgende temaer er tidligere blevet foreslået som relevante for udvalgets kommende arbejde:

- Digitalisering og datasikkerhed i folkeskolen
- Offentlig digitaliseringsstrategi

Følgende temaer er årligt tilbagevendende:

- Status på it-sikkerhedsbrud og brud på persondatasikkerheden
- DPO'ens årsrapport
- IT-revisionsrapporten

Økonomiske konsekvenser og finansiering

Ingen økonomiske konsekvenser

Bilag

2 bilag, heraf 2 anbefales

Beslutningen træffes af

Digitaliserings- og Teknologiudvalget

Indstilling

Center for Politik og Organisation indstiller, at

1. Temaer for 2023 drøftes.

Beslutning

Sagen blev drøftet

Bilag

ANBEFALES Kommissorium Digitaliserings- og Teknologiudvalg (DTU)

ANBEFALES Temaer for møder i DTU 2022

Afbud Sandra Marsenic (A), Taner Genc (F), Özcan Kizilkaya (A)

Punkt 5: Lukket: LUKKET Status for it-mæssig understøttelse af Kommunalbestyrelsen

00.01.00-P35-107-22

Afbud Sandra Marsenic (A), Taner Genc (F), Özcan Kizilkaya (A)

Punkt 6: Eventuelt

00.01.00-P35-107-22

Beslutning

Intet

Afbud Sandra Marsenic (A), Taner Genc (F), Özcan Kizilkaya (A)

Punkt 7: Godkendelse af referat (underskriftside)

00.22.00-P19-2-22

Beslutningen træffes af

Digitaliserings- og Teknologiudvalget

Indstilling

For at godkende referatet for dette møde skal alle medlemmer af udvalget klikke på "Godkendt".

Afbud Özcan Kizilkaya (A), Taner Genc (F), Sandra Marsenic (A)